

Date: 5th November-2024

ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРЛАРИНИНГ ТЕРГОВ ХИЗМАТЛАРИ БИЛАН ҲАМКОРЛИГИ ТУШУНЧАСИ ВА АҲАМИЯТИ

Эргашов Лазизбек Обедкул ўғли
Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси
3-ўқув курси 309-гуруҳ курсанти

Аннотация: Ушбу мақолада профилактика инспекторининг ҳуқуқбузарликларни олдини олишда тергов хизматлари билан ҳамкорлиги тушунчаси, унинг аҳамияти ва уни ташкил этиш асослари ўрганиб чиқилган.

Таянч тушунчалар: Профилактика, профилактика инспектори, ҳамкорлик, тергов хизматлари, ҳуқуқбузарликларни олдини олиш, ҳамкорлик аҳамияти.

Мустақилликнинг дастлабки йилларида Ўзбекистон Республикаси Ички Ишлар Органларининг ҳуқуқий мақоми шаклланиб, муайян даражада мустаҳкамланди. Хусусан сўнгги йиллар мобайнида республикамизда ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашиш тизимида бир қанча комплекс чора-тадбирлар амалга оширилиб, мамлакатимизда ҳуқуқ-тартиботни таъминлашда ижобий натижаларга ҳамда криминоген вазиятни сезиларли даражада яхшилашга эришилди.

Давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда бошқа ташкилотлар фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда, жамоат тартибини сақлаш ва хавфсизлигини таъминлашда, жиноятчиларни қидириш, бедарак йўқолганларни турган жойини аниқлаш ва топиш, жиноятлар ҳамда маъмурий ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, уларни аниқлаш, уларга чек қўйиш чораларини кўриш, уларни фош этиш, жиноят ишларини тергов қилиш, қолаверса, ҳуқуқбузарликлар профилактикасини амалга оширишда Ички ишлар органларига ўз ваколатлари доирасида кўмаклашиши шарт эканлиги “Ички ишлар органлари тўғрисида”ги қонунда белгилаб берилган.¹

Ички ишлар органлари ўзига юклатилган вазифаларни амалга оширишда қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда бошқа ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорлик қилади. Аниқланган жиноятлар ва бошқа турдаги ҳуқуқбузарликларга доир маълумотлар, мавжуд материаллар тўғрисидаги ахборотни алмашиш, шунингдек электрон шаклда алмашиш ва бошқа ахборотларни алмашишни амалга оширади.

Эл-юртнинг ишончи ва меҳрини қозонган, том маънодаги халқпарвар Ички ишлар тизимини яратиш борасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларнинг муваффақияти, аввало, ҳуқуқбузарликларнинг барвақт профилактикаси ва олдини олиш фаолиятининг самарадорлигини ошириш билан узвий боғлиқ десак, асло муболаға бўлмайди.

¹ Ўзбекистон Республикасининг “Ички ишлар органлари тўғрисида”ги 2016 йил 16 сентябрь қонуни.

Date: 5th November-2024

Ички ишлар органларида фаолиятнинг асосий шаклларида бири бу ҳамкорликдир. Жамоатчилик асосидаги ёки ҳамкорликдаги фаолиятнинг асосий шартларидан бири эса, ўзаро келишилган ҳолда хизматни ташкил этишдир. Ҳеч қайси давлат идораси ёки ташкилоти бошқа тузилмалар билан ҳамкорликни ташкил этмасдан, фақатгина ички имкониятлари доирасида фаолиятини самарадорлигини таъминлай олмаслиги барчамизга аён дидир. Жумладан, ички ишлар органлари ҳам ўз зиммасига юклатилган вазифаларни амалга оширишда тизимга кирувчи тармоқ хизматлари, бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлик қилади.

Профилактика инспекторининг ҳуқуқбузарликларни олдини олишда тергов хизматлари билан ўзаро ҳамкорлигини ўрганаётган эканман, авваламбор, шу ўринда “ўзаро ҳамкорлик” атамасига таъриф беришим мақсадга мувофиқдир.

Ҳамкорлик атамасига олимлар қуйидагича таъриф келтиришган:

Ҳамкорлик бу — қонун ва қонуности актларга биноан, вазифалар, вақтлар ва йўналишлар орқали келишилган, хизмат кўрсатилаётган ҳудудларда фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлашда, жамоат тартибини сақлаш ва хавфсизлигини таъминлашда, ҳуқуқбузарликлар, жиноятларнинг олдини олишда иштирок этувчи ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг куч ва воситаларидан биргаликда самарали фойдаланишдир.²

Дарҳақиқат, ҳамкорлик бу икки ёки ундан ортиқ бўлган субъектлар ўртасида ўзаро келишиб, ҳамжиҳатликда фаолият кўрсатиш, муайян вазифа ва функцияларни биргаликда адо этишдир.

Ҳамкорлик деганда: мазкур фаолият билан шуғулланувчи субъектларнинг қонун ҳужжатлари ва қонун ости норматив ҳуқуқий ҳужжатларига риоя этган ҳолда, йўналишлар, вақтлари келишилган, хизмат олиб борилаётган ҳудудда, жамоат тартиби ва хавфсизлигини таъминлашда, ҳуқуқбузарликлар, шу жумладан, жиноятларнинг олдини олишда иштирок этувчи куч ва воситалардан ҳамкорликда самарали фойдаланиш бўлиб, бунда икки ёки ундан ортиқ хизмат яъни бошқарувнинг бир-бирига бўйсунмаган ҳолда алоҳида иштирокчилари ўз ҳаракатларини мувофиқлаштириб, биргаликда бажарадилар.

Махсус адабиётларда ҳуқуқбузарлик профилактикаси соҳасидаги ҳамкорликни қуйидаги тўрт даражада амалга оширилиши кўрсатилган: а) ички идоравий ҳамкорлик, яъни жиноятларнинг олдини олиш фаолиятини амалга оширувчи органлар тизимига кирувчи хизмат ва бўлинмалар ўртасидаги ҳамкорлик; б) идоралараро ҳамкорлик, яъни жиноятларнинг олдини олиш фаолиятини амалга оширувчи ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ўртасидаги ҳамда улар билан давлат бошқаруви ва маҳаллий ҳокимият органлари ўртасидаги ҳамкорлик; в) жамоатчилик билан ҳамкорлик, яъни жиноятларнинг олдини олиш фаолиятини амалга оширувчи ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, давлат бошқаруви ва маҳаллий ҳокимият органлари билан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат

² Афанасьев В.А. Организация работы участкового инспектора милиции. М. 1990., С.-38.

Date: 5th November-2024

бирлашмалари, корхона, муассаса ва ташкилотлар ҳамда аҳоли ўртасидаги ҳамкорлик; г) халқаро ҳамкорлик, яъни бошқа давлатлар, уларнинг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва жиноятларнинг олдини олиш фаолиятини амалга оширувчи бошқа органлари ҳамда халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик³.

Профилактика инспекторининг тергов хизматлари билан ҳамкорлиги – бу маъмурий ҳудудда криминоген вазиятни доимий равишда таҳлил қилиб бориш, жамоат тартибини сақлаш ва фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш, жиноятларни олдини олиш, ижтимоий-руҳий муҳитни соғломлаштириш, криминоген омиллар таъсирини йўқотиш ва кучсизлантириш, ўзининг хулқи, ҳаёт тарзи бўйича жиноят содир этишга мойил бўлган шахсларни аниқлаш ҳамда уларга тарбиявий профилактик таъсир кўрсатиш, содир этилган жиноятларни очиш, қидирувдаги жиноятчиларни аниқлаш ва ушлаш, жиноятларнинг сабаб ва шароитларини аниқлаш ва бартараф этиш бўйича тергов хизматлари билан қонун ва қонуности ҳужжатларида белгиланган ваколатлар, усул ва шакллар асосида келишилган тартибда биргаликда фаолият олиб бориши жараёнидир.

Шуни унутмаслик керакки, маҳалла ва бошқа аҳоли турар жойларида ички ишлар органларининг таянч пунктларини ташкил этишдан кўзланган асосий мақсадлардан бири ҳам улар негизида ички ишлар органлари турли соҳавий хизматларининг ўзаро ҳамда улар билан ушбу ҳудуддаги жамоатчилик, бошқа давлат органлари ўртасида самарали ҳамкорликни таъминлаш ҳисобланади.

Бу борада ички ишлар органлари таянч пунктлари субъектларининг касбий тайёргарлигини ошириб бориш, шубҳасиз, бугунги куннинг долзарб масалаларидан биридир. Негаки, ички ишлар органларининг таянч пункти барча субъектлари, хусусан, ҳудудий профилактика инспекторлари, жиноят-қидирув ва уюшган жиноятчиликка қарши кураш хизмати ҳудудий тезкор вакилларнинг асосий қисми улар фаолиятини тартибга солувчи амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмун-моҳиятини билмайдилар ҳамда уларни амалда қўллаш бўйича етарли кўникмаларга эга эмаслар².

Таянч пунктлари негизида ички ишлар органлари соҳавий хизматлари ходимлари ўзаро ҳамкорлигининг турли шакллари мавжуд бўлиб, уларни шартли равишда иккига: ўзаро ахборот алмашиш ҳамда фаолиятга доир муайян чоратadbирларни ҳамкорликда режалаштириш, амалга ошириш, натижаларини умумлаштириш, муайян вазифаларни ҳал қилишда ўзаро ёрдам бериш ва қўллаб-қувватлашда намоён бўладиган амалий ҳамкорликка ажратиш мумкин³.

³ Исмаилов И. Уюшган жиноий тузилмалар фаолиятининг олдини олишни назарий ва ташкилий-ҳуқуқий таъминлаш. Юрид. фан. доктори. Дис.-Т., 2006. -30-б.

² Зиёдуллаев М.З. Ички ишлар органлари таянч пунктларини малакали кадрлар билан таъминлашнинг бугунги ҳолати ва долзарб масалалари / Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академиясининг Ахборотномаси. – Т., 2016. № 3, – Б. 56.

³ Ижтимоий жиҳатдан ҳавфли аҳволда бўлган оилалар билан ишлашда профилактика инспекторлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузуридаги жамоат тузилмаларининг ўзаро ҳамкорлиги: Ўқув қўлланма / Р. Раҳманов, А. Муродов, С. Хўжақулов. – Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2014. – 55 б.

Date: 5th November-2024

Мазкур мантиқдан келиб чиқиб, профилактика инспекторининг тергов хизмати ҳамкорлигини қуйидаги икки гуруҳга ажратиш мумкин:

Биринчиси, ўзаро ахборот алмашиш;

Иккинчиси, фаолиятга доир муайян чора-тадбирларни ҳамкорликда режалаштириш, амалга ошириш, натижаларини умумлаштириш, муайян вазифаларни ҳал қилишда ўзаро ёрдам бериш ва қўллаб-қувватлашда намоён бўладиган амалий ҳамкорлик.

Профилактика инспекторининг ички ишлар органлари терговчилари билан ўзаро ахборот алмашишга доир ҳамкорлиги жиноятларни фош этиш, қидирувдаги ва бедарак йўқолган шахсларни қидириб топиш кабиларда намоён бўлади.

Профилактика инспекторининг ёки ички ишлар органлари терговчиларининг фаолиятга доир муайян чора-тадбирларни ҳамкорликда режалаштириш, амалга ошириш, натижаларини умумлаштириш, муайян вазифаларни ҳал қилишда ўзаро ёрдам бериш ва қўллаб-қувватлашда намоён бўладиган амалий ҳамкорлиги ҳам бир неча йўналишларда ташкил этилади.

Ички ишлар органи терговчиси таянч пункти таркибига кирмаса-да, уларнинг зиммасига юклатилган вазифаларнинг самарали бажарилишига хизмат қилувчи таянч маскан ҳисобланади. Терговчи хизмат фаолиятини амалга оширишда ички ишлар органларининг бошқа соҳавий хизматлари, профилактика инспекторлари билан ҳамкорлик қилади.

Профилактика инспекторларининг терговчилар билан ҳамкорлиги қуйидагиларда намоён бўлади:

– ҳодиса содир бўлган жойга биринчи бўлиб етиб келган профилактика инспектори тергов-тезкор гуруҳи келгунига қадар, изларнинг сақланиши ва жойнинг кўриқланишини таъминлайди, ҳодиса ҳақидаги дастлабки маълумотларни тўплаб, терговчига ахборот беради, ҳодиса содир бўлган жойни текшириш, кўздан кечириш ва бошқа зарур ҳаракатларни ўтказишда терговчига ёрдам беради. Профилактика инспектори ҳодиса гувоҳлари ва бошқа шахслар билан содир этилган жиноят бўйича суриштирув ҳаракатларини ўтказиши ва бу ҳақдаги маълумотларни терговчига тақдим этади. Шунингдек, терговчи айрим гувоҳ ва жабрланувчиларнинг вақтларини олмаслик мақсадидамазкур шахслар яшайдиган манзилдаги ички ишлар органларининг таянчпунктида профилактика инспектори кўмагида айрим (сўроққилиш, ўғирланган буюмларни жабрланувчи ёки гувоҳларгақўрсатиш каби) тергов ҳаракатларини ўтказиши мумкин;

– ИИВ Ҳайъати қарорлари талабларига асосан, терговчилар юритувидаги қамокда сақлаш тарзидаги эҳтиётчораси қўлланиладиган жиноятлардан ташқари жиноятлар бўйича тергов ҳаракатларини тегишли ҳудуддаги ички ишлар органларининг таянч пунктида профилактика инспектори билан ҳамкорликда олиб борадилар. Профилактика инспектори маъмурий ҳудудда содир этилган жиноятларни очиш бўйича муайян турдаги тергов ва процессуал ҳаракатларни амалга оширишда, процесс иштирокчиларининг терговга келишларини таъминлашда жиноят ишини юритаётган терговчига ёрдам беради;

Date: 5th November-2024

– терговчи муайян ҳудудда содир этилиб, очилмай қолган жиноятларни очиш бўйича ички ишлар органларининг таянч пунктига бориб, шу ерда профилактика инспектори билан ҳамкорликда ишни ташкил қилиши мумкин;

– профилактика инспектори терговчиларга жиноят ишлари юзасидан зарур бўлган маълумотларни тўплашда яқиндан ёрдам кўрсатади. Бунда профилактика инспекторлари йиғилган маълумотларни умумлаштирган ҳолда билдирги орқали мазкур жиноят иши билан шуғулланувчи терговчини хабардор қилиб боради. Терговчи профилактика инспекторидан олинган маълумотларни ўрганиб, зарур ҳолларда қўшимча топшириқлар бериб боради;

– Жиноят-процессуал кодекснинг 38, 39-моддаларига мувофиқ, профилактика инспекторига суриштирувчи сифатида иш кўзгатишни рад этиш ёки аризани, хабарни терговга тегишлигига кўра ўтказиш ваколати берилган бўлиб, терговчилар жиноят ишини юритишда ариза ёки хабарни терговга ўтказган тегишли профилактика инспекторлари билан ҳамкорлик қиладилар;

– профилактика инспектори терговчилар билан биргаликда маъмурий ҳудудда содир этилган жиноятлар натижасида етказилган зарарни қоплаш ва келгусида бу каби жиноятлар содир этилишининг олдини олиш чораларини кўради;

– профилактика инспектори терговчи билан бирга ҳарбир жиноятнинг содир этилиш сабаблари ва уларга имкон берган шароитларни аниқлайди, уларни ўрганиб, шундай жиноятлар қайта содир этилишининг олдини олиш чораларини кўради, шу мақсадда ҳудуддаги давлат органлари, жамоат тузилмалари, корхона, муассаса ва ташкилотларга тегишли мазмундаги тақдимномалар киритиш масалаларида ҳамкорликда иш олиб боради;

– терговчи профилактика инспектори билан ҳамкорликда маъмурий ҳудудда содир этилган жиноятларнинг содир этилиш сабаблари ва уларга имкон берган шароитларни бартараф этиш юзасидан тегишли ташкилот ва муассасалар раҳбарларига таклифлар киритади ҳамда жинойи ишлар бўйича киритилган тақдимномаларни ўрганиш ишларини ташкил қилади;

– улар биргаликда жиноятларнинг олдини олиш ва аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириб бориш мақсадида, ҳуқуқий тарғибот ишларини амалга оширадилар, жумладан маъмурий ҳудуддаги таълим муассасалари, уй-жой ширкатлари, корхона ва ташкилотларда учрашув, суҳбатлар ташкил этиб, долзарб мавзуларда маърузалар ўқийдилар, қонунлар тизимидаги ўзгаришлар тўғрисида аҳолини хабардор қилиб борадилар⁴.

Профилактика инспектори ўзининг зиммасига юклатилган вазифаларнинг ижросини тўлақонли таъминлаш йўлида ички ишлар органларининг бошқа хизматлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи бошқа органлар, давлат органлари, корхона, муассаса, ташкилотлар ҳамда фуқаролик жамияти институтлари билан ҳамкорликда ишни ташкил этади.

⁴ Милиция таянч пунктлари негизида ҳамкорликни ташкил этиш ва бошқариш: Ўқув-амалий қўлланма / Ш. Т. Икрамов, М. З. Зиёдуллаев. – Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2013. – 42-45 б.

Date: 5th November-2024

Шу боисдан, профилактика инспекторларининг ҳамкорликдаги фаолияти, хусусан, ички ишлар органлари терговчилари билан ҳамкорликдаги фаолияти ўзига хос хусусиятга эгаллиги билан ажралиб туради.

Бу шаклдаги ҳамкорлик – ушбу таянч пункти хизмат кўрсатадиган ҳудудга бириктирилган ички ишлар органлари соҳавий хизматлари ходимларининг ўзаро ҳамда бошқа давлат органлари ва жамоат тузилмалари билан жамоат тартибини сақлаш ва фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш, жиноят ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жиноятчиликка қарши кураш ва аҳолига ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатишга қаратилган, муайян вақт ва жойда амалга ошириладиган, усул ва воситаларга эга қонун ҳужжатлари билан тартибга солинадиган ижтимоий-ҳуқуқий муносабатлар йиғиндисини⁵ ўзида ифодалайди.

Таянч пунктлари негизидаги ҳамкорликни мазмун ва моҳиятига кўра урта турга ажратиш мумкин:

1) ички ишлар органларининг таянч пунктлари негизида ички ишлар органлари таркибий тизимига кирувчи тармоқ хизматлари ходимларининг ўзаро ҳамкорлиги;

2) ички ишлар органлари соҳавий хизматлари ходимларининг жамоат тузилмалари билан ҳамкорлиги;

3) ички ишлар органлари соҳавий хизматлари ходимларининг бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва давлат ҳокимияти органлари билан ҳамкорлиги.

Профилактика инспектори терговчилар билан ҳамкорликни амалга оширишда асосий эътиборни қуйидаги масалаларга қаратиши лозим:

– ҳодиса содир бўлган жойнинг ўзида уни «иссиқ изи»дан очишни ташкил этиш;

– терговга қадар текширув ва дастлабки тергов босқичида жиноят иши бўйича процесс иштирокчиларини мажбурий келтириш, уларнинг хавфсизлигини таъминлаш, суриштирувчининг қарорига мувофиқ айрим тергов ҳаракатларини ўтказиш ва бошқа процессуал ҳаракатларни олиб боришда кўмаклашиш;

– Ўзбекистон Республикасининг «Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида»ги (2014 йил 14 май) қонуни талабларига мувофиқ, Жиноят-процессуал кодекснинг 84-моддаси билан тугатилган жиноят ишлари бўйича шахсларни ички ишлар органларининг профилактик ҳисобига олишни ташкил этиш;

– ИИБ Ҳайъати қарорлари талабларига асосан, қамоқда сақлаш тарзидаги эҳтиёт чораси қўлланиладиган жиноятлардан бошқа жиноятлар бўйича тергов ҳаракатларини ҳамкорликда ташкил этиш;

– ҳудудда содир этилиб, очилмай қолган жиноятларни очиш бўйича ҳамкорликни ташкил этиш;

– жиноят ишлари юзасидан зарур маълумотларни тўплаш ва ўрганиш;

⁵ Икрамов Ш.Т., Зиёдуллаев М.З. Милиция таянч пунктлари негизида ҳамкорликни ташкил этиш ва бошқариш: Ўқув-амалий қўлланма. – Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси, 2013. – Б. 8-б.

Date: 5th November-2024

– иш қўзғатишни рад этиш ёки аризани, хабарни терговга тегишлигига кўра ўтказишни ташкил этиш;

– маъмурий ҳудудда содир этилган жиноятлар натижасида етказилган зарарни қоплаш ва келгусида бу каби жиноятлар содир этилишининг олдини олиш;

– ҳудудда содир бўлган ҳар бир жиноятнинг сабаблари ва содир этилишига имкон бераётган шарт-шароитларни аниқлаш ҳамда ўрганиш, қайта содир этилишининг олдини олиш чораларини кўриш, шу мақсадда тегишли ташкилот ва муассасалар раҳбарларига тақдимномалар киритиш, уларни кенг жамоатчилик иштирокида жойларда биргаликда муҳокама қилиш⁶.

Ички ишлар органларининг таянч пунктлари негизида ички ишлар органлари соҳавий хизматлари ходимларининг ўзаро ҳамда жамоат тузилмалари билан ҳамкорлигини самарали ташкил этиш, биринчидан, ушбу ҳамкорликнинг ҳуқуқий тартибга солинганлигига; иккинчидан, ўзаро ҳамкорликнинг асосий йўналишлари, усул ва шакллари, куч ва воситаларининг аниқ белгилаб олинганлиги, шунингдек ҳамкорликнинг функционал ваколатлар доираси билан аниқ чегараланганлигига; учинчидан, ҳамкорликнинг муҳим шарти бўлган ахборот муҳитининг яратилганлигига; тўртинчидан, ҳамкорликнинг биргаликда режалаштирилиши, режаларнинг амалдаги ижроси самарали таъминланиши ва иш натижаларининг биргаликда таҳлил қилиб борилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Ички ишлар органларининг таянч пункти маҳалла ҳудудида хизмат қилаётган ички ишлар органлари соҳавий хизматлари ходимлари, жамоат тузилмалари вакиллари учун асосий таянч пункт ҳисобланади. Профилактика инспекторининг улар билан узлуксиз равишда ҳамкорлик қилиб бориши ички ишлар органларининг таянч пунктлари зиммасига юклатилган вазифаларни муваффақиятли бажаришга хизмат қилади.

Профилактика инспектори ва хизматга жалб этилган ички ишлар органларининг бошқа хизмат ходимлари ўз вазифаларини муваффақиятли бажаришлари учун ҳудуддаги оператив вазиятни, аҳоли таркибини чуқур ва ҳар томонлама ўрганиши, профилактик ҳисобда турган шахсларнинг турмуш тарзи ва хулқ-атворини, ҳудуднинг хусусиятларини, транспорт воситаларининг ҳаракатини, дам олиш ва кўнгилочар масканларни, диний ва оммавий маросимлар ўтказиладиган жойларни, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг товар-моддий бойликлари сақланадиган омборларини, ғазналарнинг жойлашиши, техник жиҳатдан ҳимояланганлиги ва кўриқланиш тартибини ва мазкур ҳудудни таърифловчи бошқа барча маълумотларни билишлари зарур⁷.

⁶ Ички ишлар органлари таянч пунктларида профилактика инспекторларининг фаолияти ва ҳамкорлигини ташкил этиш: Ўқув-амалий қўлланма / И. Исмаилов, М. З. Зиёдуллаев. - Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси, 2017. - 141 б.

⁷ *Билолов А.Б.* Дастлабки терговда махсус билимлардан фойдаланишнинг айрим хусусиятлари // Ички ишлар вазирлиги Академияси тингловчиларининг илмий мақолалари тўплами / Масъул муҳаррир юридик фанлар доктори А.А. Отажонов. – Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси, 2017. – 63-68 б.

Date: 5th November-2024

Ҳамкорликка киришишда профилактика инспектори хизматга жалб қилинган ходимларга ишнинг моҳиятини тушунтиради, хизмат ҳудудидаги тезкор вазиятнинг хусусиятлари, ички ишлар органларининг профилактик ҳисобида турган шахсларнинг яшаш жойлари, қидирувда бўлган жиноятчилар ва бедарак йўқолган шахсларнинг белгилари, ички ишлар органларини қизиқтирувчи барча шахслар ва маълумотлар тўғрисида, ўғирланган нарсалар ва уларни сотиш ёки ўтказиш мумкин бўлган жойлар, шунингдек чет эл фуқаролари келиши ва жойлашиши, турли жиноят ва ҳуқуқбузарликлар содир этилиши эҳтимоли кўпроқ бўлган жойлар ва вақт ҳақида аниқ маълумот бериб, йўл-йўриқ кўрсатади. Хизмат давомида ҳар бир ходим ички ишлар органларининг таянч пункти билан алоқа воситалари орқали доимий равишда алоқада бўлиб туради.

